

støtte sine Fordringer paa en mulig Hævdserhvervelse.¹⁾ Naar Maalet er at gøre Ret og Skel til alle Sider efter det ved Kommissionens Udreden af Afgifternes Tilblivelsesmaade indvundne Resultat, kan Arvefæsternes Krav om, at de oprindelige Skøders Udvisende lægges til Grund ved Sagens Afgørelse, ikke lades upaaagtet. —

¹⁾ Spørgsmaalet om, hvorvidt en »Realbyrde«, under hvilket Bøgreb bl. a. en Arvefæsteafgift maa henføres, kan undergaa nogen Forandring gennem stedfunden Alderstids-hævd, har fundet sin Afgørelse ved Domme, der have statueret, »at Rettighedens Indhold kan forandres ved, at noget andet, navnlig ogsaa mere eller mindre end Ydelsens oprindelige Beløb er ydet i Alderstid«, jvfr. herved Torp, Tingsret S. 526. Her bemærkes først en Overrettsdom af 1849, se Juridisk Ugeskrift for 1849 S. 505 ff., der ganske ubetinget fastslog, at den saakaldte Proprietærskyld af en Ejendom paa Bornholm ikke vilde være at erlægge i Henhold til Jordebogen af 1696, men derimod med det — større — Beløb, hvormed Skylden »i en længere Tid end nogen dalevende kunde erindre«, var svaret af den vedkommende Ejendom. —

En anden Afgørelse af de herhen hørende Spørgsmaal er imidlertid truffen ved en Højesteretsdom af 1859, hvorom bemærkes følgende: Denne Dom tilpligtede daværende Lensgreve Lerche til Lerchenborg til i Stedet for en tidligere Præstation af 100 Rdl. aarlig, som var svaret til Sognepræsten i Aarby bl. a. som Ækvivalent for Tiende af Østrup Bys nedlagte Jorder, at udrede et efter de paagældende Jorders samlede Hartkorn nærmere udregnet Vederlag for Korntiendens Ydelse i Kærven. — Med Hensyn til Oprindelsen til nævnte Afgiftsbyrde, 100 Rdl., var der under Overretssagen oplyst følgende: Den 22de August 1704 blev der af Kallundborg Ladegaards Ejer, Grev Ahlefeldt og Sognepræsten til Aarby Sogn, hvorunder Østrup By, (som Greven havde — som det hedder — maattet resolve at afbryde for af samme at anlægge en anden Ladegaard), var beliggende, oprettet en Kontrakt og Forening, i hvis Følge daværende Sognepræst Duus, saalænge han levede og forblev i dette Kald, i Erstatning for sine Indkomster, være sig Korn- eller Kvægtiende, Offer o. s. v., af Østrup Bys Jorder og Indbyggere skulde nyde aarlig 100 Rdl. Courant«. Senere blev imellem daværende Ejer af Kallundborg, Østrup og Alstrup Gaarde, v. Watkinson og daværende Sognepræst til Aarby, Lyster, sluttet en Kontrakt af 21. Maj 1728, hvorefter til sidstnævnte i Stedet for den ham af Østrupgaard tilkommende Præstetienderettighed, være sig Korn, Kvæg og anden Smaatiende eller anden Rettighed, aarlig skulde betales 100 Rdl., og slutter Kontrakten med den Bestemmelse, at den skulde tage sin Begyndelse den 1. Maj 1728 og continuere, saalænge Kontrahenterne levede og vare Possessorer af Godset og Præstekaldet«. Det fremgik nu af Sagen, at den aarlige Refusion af 100 Rdl. var identisk med den i Kontrakterne af 1704 og 1728 omhandlede Ydelse; men da en »Beneficiarius« ikke kunde være berettiget til paa egen Haand at raade over de ham som saadan tillagte Indtægter ud over hans Embedstid, jvfr. D. L. 2—22—24, og Kontrakterne jo ogsaa kun lød paa at skulle have Gyldighed for den kontraherende Parts Embedstid, sluttede Overrettsdommen heraf, »at Grundvolden for Erhvervelse ved Alderstids Hævd — at Retsforholdet havde dannet sig ved en fra ældre Tider indført Skik og Brug — her manglede, idet nemlig de Præster, der med vedkommeude Godsejere havde afsluttet Kontrakterne af 1704 og 1728 lige saa lidt havde villet som kunnet indgaa nogen for Eftermændene i Embedet bindende Forening om et Tiendevederlag, og disse Eftermænd ved at modtage den samme Godtgørelse som hine, stiltiende havde samtykket i at forny for deres Vedkommende den ældre Kontrakt«. Højesteretsdommen sluttede sig til Overrettsdommen med følgende Motivering: »Efter de i Aarby Præstekalds Embedsbog og i Stiftsbogen for dette Kalds Vedkommende optagne Kontrakter af 22. August 1724 og 21. Maj 1728, fra hvilke Kontrakter den under Sagen omhandlede Refusion maa antages at have sin Oprindelse, blev denne af de daværende Præster Duus og Lyster kun vedtagen som en Ydelse for deres Embedstid, og da det er saa langt fra, at de under Sagen fremkomne Oplysninger vække Formodning om, at denne Ydelse i den siden Pastor Lysters Afgang forløbne Tid er gaaet over til en for bestandig fastsat Afgørelse af de paagældende Jorders utvivlsomme Tiendepligt, at disse Oplysninger meget mere pege hen paa, at det er den ved hine Kontrakter paabegyndte Tilstand, der faktisk er vedbleven, saa vil, uanset den Række af Aar, i hvilke denne Tilstand har fundet Sted, ej herved for Citanten kunne begrundes nogen Rettighed til at fordre